

РЕШЕНИЕ

№ 23286

гр. София, 13.11.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 32 състав,
в публично заседание на 09.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Красимира Милачкова

при участието на секретаря Спасина Иванова, като разгледа дело номер **2471** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.68, ал.1 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.) във вр. с чл.145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на М. М. против решение № 30/18.01.2024г. по преписка № 43/2023г. на Комисията за защита от дискриминация (КЗД), в частта му по т.П-IV, с която последната е установила, че жалбоподателят е осъществил дискриминация, наложила му глоба и предписала за в бъдеще да се въздържа от дискриминационни действия. Ответникът в писмено становище излага доводи за неоснователност на жалбата. Заинтересованата страна (ЗС) В. В. Й. чрез процесуалния си представител оспорва жалбата като неоснователна.

След като обсъди доводите на страните и представените по делото доказателства, съдът в настоящия състав приема следното от фактическа и правна страна.

Жалбата е допустима, като подадена в законоустановения за това срок от лице, което има правен интерес от оспорването. Разгледана по същество, тя е основателна.

Производството пред КЗД е образувано по жалба на ЗС В. Й. с вх. № 44-00-517/08.02.2024 г., с доводи за извършена спрямо нея дискриминация по признак „пол“, изразена в това, че М. М. в качеството му на неин пряк ръководител създал на работното ѝ място условия, които поставяли под съмнение професионалните ѝ качества и възможности пред нейните колеги поради обстоятелството, че била жена, което не се съвместявало с позицията ѝ на инженер, което дало повод за възникнал на 05.01.2023 г. спор между нея и колегата ѝ Д. Н.. След проведени проучвания, въз

основа на събраните доказателства, в това число и показанията на разпитаните свидетели, КЗД установила от фактическа страна, че ЗС В. Й. заемала длъжността „Инженер производство“ в „АПС Трейдинг“ ООД, където пряк ръководител ѝ бил жалбоподателят. На 05.01.2023 г. възникнал спор, който според установеното от КЗД се дължал на подадено от ЗС В. Й. предизвестие за напускане на работа и прехвърляне във връзка с него на служебни задължения. Комисията кредитирала показанията на П. П. – И. в частта, че В. Й. била наричана „некомпетентен служител“ от жалбоподателя, който разединил служителите в дружеството, като ги настроил срещу нея, към която самият той се обръщал с изрази като „кокошка“ и „само по себе си си жена и то се предполага, че не струваш“. КЗД кредитирала и показанията на Д. П., която била също служител в „АПС Трейдинг“ ООД досежно извънработни срещи пред блока, в който живеели ЗС и жалбоподателят, и разговори, при които последният „ѝ обяснявал нещо нарицателно“. Комисията приела, че показанията на свидетелката Р. В. за срещи извън работно време между М. и Й. подкрепят депозираните такива от П..

За да приеме за установено наличието на „тормоз“ на основата на признака „пол“, КЗД обсъдила легалната дефиниция на понятието и разгледала основанията за определяне на едно деяние като дискриминационно в контекста на „неблагоприятно третиране“. При извършения правен анализ комисията приела, че с действията си жалбоподателят в качеството му „Ръководител Индустриализация“ в „АПС Трейдинг“ ООД е осъществил спрямо В. Й. - също служител в дружеството, дискриминация под формата на „тормоз“ на основата на признака „пол“.

Дискриминационното третиране под формата на тормоз е отделен, самостоятелен вид дискриминация и съгласно разпоредбата на чл. 5 във вр. с § 1, т. 1 от ДР на ЗЗДискр. е дефиниран като всяко нежелано поведение на основата на признаците по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр., изразено физически, словесно или по друг начин, което има за цел или резултат накърняване на достойнството на лицето и създаване на враждебна, обидна или застрашителна среда. От анализа на определението е видно, че фактическият състав на тази форма на дискриминация предполага от страна на дискриминиращия субект наличие на нежелано поведение, свързано с някой от защитените признаци по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр., целящо да предизвика настъпване като резултат на негативни последици, или съответно предизвикало като резултат настъпването на такива последици, изразени в накърняване на достойнството и създаване на нежелана в отрицателен аспект среда, по отношение на лице /обект на тормоза/, което от своя страна следва да е носител на защитен признак. В случая не може да се приеме, че са несъмнено установени елементи на цитираното определение. В обстоятелствената част на оспореното решение подробно са изложени всички становища на страните в производството и са изброени събраните доказателства, но те не позволяват формирането на еднозначен извод. Показанията на свидетеля П. И., че е била свидетел на обидно отношение на жалбоподателя към Й., като я е наричал „некомпетентен служител“ и „кокошка“ от една страна е възможно да са повлияни от спора, аналогичен на настоящия, в който тя самата е страна. Наред с това, нейните твърдения не съответстват на показанията на останалите трима свидетели, изслушани в производството пред КЗД. Не са налице доказателства, от които да се приеме за установено, че жалбоподателят е създавал враждебна работна среда, разделяйки колегите на групи или, че същият е оказвал натиск на колегите ѝ да не общуват с ЗС, в частност да не обядват с нея, твърдения за което са били изложени пред КЗД. Обратно, свидетелят Т. Т. е заявил, че е бил пряк свидетел на създалия се конфликт

между В. Й. и Д. Н., който като период определя близък до момента на предизвестие то ѝ за напускане; този свидетел е заявил, че жалбоподателят е предприел действия, насочени към разрешаване на създалия се проблем, за което отново е бил пряк свидетел. Тези свидетелски показания не разкриват обстоятелства, годни да обосноват извод за извършване на дискриминация под формата на „тормоз“ на основата на признака „пол“. Аналогично, показанията на свидетелите Р. В. и Д. П. в производството пред КЗД не изясняват факти, обективиращи твърдяната дискриминация на работното място.

В производството пред съда бяха изслушани показанията на свидетелите Д. Н. Н., П. К. М., Р. Г. В., Г. П. А. и Р. Р. Ц., от които също не може да бъде направен безпротиворечив извод за осъществена дискриминация. Свидетелят П. М. твърди, че е чувал жалбоподателят да изрича конкретни обидни думи по адрес на ЗС, като „кокошка“, „патка“ и „че не струва, защото е жена“. Според показанията на свидетелите Р. В. и Г. А. обаче, този свидетел е имал амбиция да заеме на поста на жалбоподателя, както и, че не жалбоподателят, а самият свидетел П. М. е наричал ЗС с израза „оная с големите бозки“. От показанията на свидетеля Р. Ц. не се установяват нови релевантни обстоятелства. Преценени в съвкупност, всички показания безпротиворечиво налагат извод, че работната среда в предприятието е била разделена, като част от служителите са били толерирани от жалбоподателя като ръководител, а спрямо друга част същият е проявявал негативно отношение; съответно, показанията на свидетелите са повлияни според принадлежността към едната или другата група. Това състояние на отношенията в работната среда обаче не се установява да е основано на разлика в третирането по признак „пол“ като форма на дискриминация.

Във връзка с доводите на страните следва да се отбележи и, че представените писмени доказателства, както и свидетелските показания, не обективират факти, годни да обосноват извод, че ЗС не е разполагала с необходимия за работата ѝ достъп до служебните сървъри и системи; установява се единствено, че от нея е изискано връщане на предоставен ѝ служебен лаптоп. Установено е възникване на конфликт между ЗС и Д. Н., който заемал идентична позиция в дружеството, по повод възложени им задачи; този конфликт обаче не се установява да е предизвикан от словесни или физически действия от страна на жалбоподателя, насочени към накръняване на достойнството и създаване на враждебна среда, основано на признака „пол“. Съгласно формулираното в чл. 9 ЗЗДискр. правило за разпределение на доказателствената тежест в производството за защита от дискриминация, а именно - страната, която твърди, че е жертва на дискриминация, следва да докаже факти, от които може да се направи извод, че е налице дискриминация. Едва след като бъде доказана извършената дискриминация, ответната страна трябва да докаже, че правото на равно третиране не е нарушено. За да е налице проява на дискриминация по смисъла на ЗЗДискр, е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма, както от обективна, така и от субективна страна. В случая несъмнено се установява съществуването на значими негативни прояви в работната среда, породени от неподходящо поведение, но не може да бъде обоснован извод, че това състояние е форма на дискриминация по твърдения признак. Установените факти по делото не обосновават извод за осъществен „тормоз“ по определението на § 1, т.1 от ДР на ЗЗДискр., тъй като макар да е налице нежелано поведение от страна на жалбоподателя, не се установява

несъмнено то да е основано на признака „пол“. Свидетелските показания безпротиворечиво пресъздават впечатления на всеки от служителите за създадена се враждебна среда в предприятието, разделение на два лагера и напускане на значителен брой служители. Не може обаче да бъде направен извод, че различното третиране – благоприятно за едни и неблагоприятно за други, е основано на признака „пол“, тъй като от неблагоприятно третиране са били засегнати лица и от двата пола. От представената част от разменени съобщения между ЗС и служителка на предприятието, натоварена да ограничи частично достъпа до сървъра (л.253) също е видно изразено впечатление от неблагоприятно развитие на положението във фирмата. В заключение следва да се отбележи и, че събраните доказателства не подкрепят твърдението в насока, че жалбоподателят е посетил ЗС в дома ѝ с неправомерна цел. От показанията се установява еднократна среща в близост до дома на ЗС, на обществено място, в близост до посещаван от жалбоподателя офис на куриерска фирма.

По изложените съображения и като прецени законосъобразността на оспорения акт на основание чл.168, ал.1 АПК, съдът в настоящия състав намира, че решението е постановено от компетентен орган в установената форма, без допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, но в несъответствие с материалноправните разпоредби и целта на закона. С оглед изхода на спора и на основание чл.143, ал.1 АПК следва да бъде уважено искането на жалбоподателя за възстановяване на разноските по делото. Установява се такива да са направени в общ размер 1952,27 лв., от които 10 лв. – държавна такса и 6 лв. – банкова такса, платени от жалбоподателя и 1936,27 лв. – възнаграждение за адвокат, платено от „АПС Трейдинг“ ООД (л.266-267). Възраженията, направени от ЗС и от ответника в писмено становище от 14.05.2024г. (л.232) за прекомерност на платеното възнаграждение съдът в настоящия състав намира за неоснователни; тъй като страните разполагат със свобода на договаряне, те не са длъжни да уговорят помежду си възможния минимум. Ето защо, евентуална прекомерност би могла да бъде преценявана при поне двукратно превишение на минималния размер, предвиден в чл.8, ал.2, т.9 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. В случая той е определен на 1500 лв. за представителство по дела от вида на настоящето; съответно, платеното в размер на 1936,27 лв. не се явява прекомерно, а е близо до нормативноустановения минимум. Сумата следва да бъде възстановена на дружеството, което я е заплатило.

От страна на жалбоподателя е направено искане за възстановяване и на разноските, направени в производството пред КЗД, което искане е неоснователно. Разноски за производството пред КЗД не могат да бъдат присъдени в настоящето производство предвид уредбата на дължимостта на разноските само за съдебните производства в чл. 143 АПК и субсидиарно приложимата разпоредба на чл. 78 ГПК – така, в решение № 9354/06.08.2024 г. по адм. д. № 1602/2024 г. на Върховния административен съд, V отделение.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 30/18.01.2024г. по преписка № 43/2023г. на Комисията за защита от дискриминация в частта му по т.II-IV, с която е установено, че М. М. - „Ръководител Индустриализация“ в „АПС ТРЕЙДИНГ“ ООД, с адрес: [населено

място], промишлена зона „Микроелектроника“ е извършил дискриминация осъществена под формата на „тормоз“ по см. на §1, т.1 от ДР ЗЗДискр. във връзка с чл. 4, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация, на основата на признак „пол“; наложено е на основание чл. 47, т. 4 от ЗЗДискр. и чл. 78, ал. 1 от ЗЗДискр. административно наказание глоба в размер на 500 (петстотин) лева за извършването на установената с решението дискриминация и е предписано на основание чл. 47, т.4 от ЗЗДискр. на М. М. - „Ръководител Индустриализация“ в „АПС ТРЕЙДИНГ“ ООД, с адрес: [населено място], промишлена зона „Микроелектроника“, да се въздържа за в бъдеще от подобни дискриминационни действия на основата на признаците, изброени в чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. и да не допуска наличието на обстоятелства, които биха могли да доведат до определена форма на дискриминация или съмнение за такава.

ОСЪЖДА Комисията за защита от дискриминация да заплати на М. М., с ЕГН [ЕГН], сумата 16 (шестнадесет) лева - разноски по делото.

ОСЪЖДА Комисията за защита от дискриминация да заплати на „АПС Трейдинг“ ООД, с ЕИК[ЕИК], сумата 1936,27 лева (хиляда деветстотин тридесет и шест лева и двадесет и седем стотинки) – разноски по делото.

Решението подлежи на касационно оспорване в 14-дневен срок от съобщаването му, пред Върховния административен съд.

Съдия: